

Elevhandledning

Värsta bästa nätet

Maria Dufva

Boken

Värsta bästa nätet ger information om vad du ska tänka på när du är på nätet. Den lyfter fram olika jobbiga situationer som du kan hamna i och ger också tips på vad du kan göra för att undvika dem.

Författaren

Författaren till *Värsta bästa nätet* heter Maria Dufva. Hon är kriminolog. Det innebär att hon studerar brottslighet. Hon är specialiserad på brottslighet på nätet och framför allt på barns och ungas situation på nätet.

Textfrågor ?

Till denna bok finns det frågor till de olika kapitlen. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. För andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får fundera över hur du själv skulle ha gjort.

Kapitel 1: Tre smarta ord (sida 8)

1. I detta kapitel lyfter författaren fram tre smarta ord som hon tycker är viktiga när man är på nätet. Tycker du att det finns andra ord som är minst lika viktiga när du är på nätet? Vilka? Skriv ner dem. Glöm inte att förklara dem.

Kapitel 2: Värsta bästa nätet (sida 9–10)

1. Vad är det värsta med nätet?
2. Vad är det bästa med nätet?

Kapitel 3: En del ljuger om vem de är – om fejkade konton (sida 11–26)

1. Hur vill du förklara ordet fejk?
2. I kapitlet får du läsa om andra i din ålder som varit med om läskiga saker när de spelat onlinespel. Har du varit med om något liknande?
3. Hur skulle du ha reagerat om du varit med om något något liknande som Alm, Amir, Svea och Yasmine?
4. Vad är skillnaden på ett öppet och ett privat konto?
5. Varför ska man inte lägga ut privata saker om sig själv på nätet?
6. Vem kan man vända sig till om man är med om något obehagligt på nätet?
7. Vem brukar du vända dig till om du är med om något läskigt och/eller obehagligt när du är på nätet?

Kapitel 4: Skicka vidare annars ... – om kedjebrev (sida 28–32)

1. Vad är kedjebrev för något?
2. Har du fått något kedjebrev någon gång? Vad gjorde du då?
3. Vad kan du göra om du inte vill skicka kedjebrevet vidare?

Kapitel 5: Det var ju bara ett skämt! – om pranks (sida 33–35)

1. Vad är pranks?
2. Har du gjort pranks någon gång?
3. Vad är skillnaden mellan pranks och exempelvis mobbing eller kränkning?

Kapitel 6: Lova att inte berätta – om dåliga hemligheter (sida 36–40)

1. Vad är en hemlighet?
 - a. Kan det finnas bra och dåliga hemligheter?
 - b. Ge exempel på en bra och en dålig hemlighet.
3. Vad är tystnadsplikt?
4. Olika yrken har olika tystnadsplikt. Ge exempel på yrken där man har tystnadsplikt.
5. Vad innebär lagen om anmälningsplikt?
6. I skolan finns utrednings- och handlingsplikt. Vad innebär det?

Kapitel 7: När mobilen blir ett monster – om näthat (sida 41–48)

1. Vad är näthat?
2. Vad kan du göra om du ser näthat?
3. På sida 45 har författaren listat hur en hatare är.
 - a. Tycker du att författarens beskrivning stämmer? Förklara hur du tänker.
 - b. Vill du lägga till eller dra bort något från listan?

Kapitel 8: Vem bestämmer över bilden på dig? – om att fota och filma

(sida 49–65)

1. När är det brottsligt att fota och filma någon?
2. Vad är samtycke?
3. Vad är skillnaden mellan allmänt område och privat plats?
4. Vad är ofredande?

5. Vad är integritetsintrång för något?
6. Vad är nudes?
7. Vilka bilder brukar du lägga ut på nätet?
8. Vilka bilder lägger du aldrig ut?

Kapitel 9: Bara en omgång till ... – om spelproblem (sida 66–71)

1. När har man spelproblem tycker du?
2. Känner du någon som har spelproblem?
3. Är det bra eller dåligt med spelregler?
4. Har du och dina föräldrar kommit överens om spelregler som gäller för ditt spelande?

Kapitel 10: Källkritik – är det något att bry sig om? (sida 72–76)

1. Vad är en källa? Ge exempel på olika källor.
2. Vad innebär det att vara källkritisk?
3. Hur gör du för att kolla att en källa är bra?

Kapitel 11: Vem kan du prata med? – om viktiga vuxna (sida 77)

1. Vem kan du prata med om jobbiga saker?

Dela med dig av ett minne ✎

I boken *Värsta bästa nätet* har du fått ta del av händelser på nätet som olika elever varit med om. I den här skrivuppgiften ska du få dela med dig av något som du gjort eller varit med om på nätet. Det kan vara något som var extra roligt, något som var lite jobbigt eller något som gjorde dig rädd. Din text ska ha rubriken Mitt minne och inledas med följande mening: Jag minns ...

Jag på nätet ✋

I denna uppgift får du fria händer att presentera vem du är på nätet. Du kan exempelvis använda text, bild, film, musik eller animering. Det viktigaste är att du har koll på de regler som du nu fått läsa om och helt enkelt använder bilder, filmer och musik som är tillåten att använda. Är du osäker kan du gå till kapitel 8: **Vem bestämmer över bilder på dig?** och kapitel 10: **Källkritik**. Sätt samman din presentation som en poster, en presentation (Google Presentation eller PowerPoint), en animerad film eller som en skriven text. Låt kreativiteten flöda!